

Det er VI som BÆRER velferdsstaten!

Taler

Sofie Marhaug

Dato

1 mai 2019

Sted

Torgallmenningen, Bergen

Omstendigheter

1. mai-demonstrasjon

1 Kamerater,

I år er det 100 år siden vi vant kampen for 8 timers arbeidsdag i Norge.

5 Både produktiviteten og forbruket har vokst enormt siden den gang. Faktisk så mye at jordens tåleevne er alvorlig truet. Derfor mener vi det er på tide å gjenreise kravet om 6 timers arbeidsdag med full lønnskompensasjon.

10 I stedet for å jobbe mer, slik statsminister Erna Solberg har tatt til orde for, vil vi ta ut mer av overskuddet i fritid. Fremfor rovdrift på natur og mennesker, fremfor deltid og arbeidsledighet, trenger vi et mer inkluderende arbeidsliv der vi faktisk deler på arbeidet.

15 Hvis vi ikke forstår at klimakamp er klassekamp, er vi nemlig ille ute. Vi vet at det er jordens fattigste som allerede får kjenne klimakrisen på kroppen, som blir tvunget til å flytte fra sine hjem. Ikke fordi det bare er litt dårlig vær, slik som FrPs Jon Helgheim har hevdet, men fordi ekstremvær, dårlig jordsmonn og knappe ressurser tvinger mennesker på flukt.

20 Som oljenasjon har Norge et spesielt ansvar for å kutte i klimagassutslippene, ved å slutte å lete etter olje og gass, og ved å skape nye, fossilfrie arbeidsplasser. For at en slik snuoperasjon skal være mulig, trenger vi en ny, statlig industripolitikk, slik at omstillingen til fornybarsamfunnet ikke blir en omstilling til arbeidsledighet, men en mulighet for statlig eide selskaper til å ta i
25 bruk norske naturressurser og verdifull kompetanse som våre oljearbeidere besitter.

30 Da kan vi ikke selge bort dyrebare arealer til utenlandske selskaper som skal tjene seg rike på vindkraft, slik regjeringen nå legger opp til. Da kan vi heller ikke overlate norsk kraftpolitikk til EU og energibyrået ACER. Og vi bør i alle fall ikke selge den mest klimavennlige transporten vi har, Bergens- og Vossabanen, på billigsalg. Overgangen til et fossilfritt samfunn må aldri bli en unnskyldning for å oppgi offentlig kontroll over naturressurser og arbeidsplasser.

35 Både i Norge og i Europa bruker politikere klimakrisen som påskudd til å skyve byrdene over på vanlige folk, gjennom flate skatter som for eksempel bompenger, og gjennom argumenter om at velferdsstaten ikke kan opprettholdes.

40 Høyresiden har frekkhetens nådegave når den stjeler miljøbevegelsens begrep om bærekraft for å si til arbeidere, uføre, funksjonshemmede, kronisk syke og pensjonister at velferdsstatens «bærekraft» er truet, at vi ikke kan forvente den samme levestandarden i fremtiden.

45 Vel, la meg fortelle de en ting: Det er VI som BÆRER velferdsstaten, ikke kapitaleierne. Det er arbeidere i alle slags yrker, og kanskje særlig i kvinnedominerte yrker -- barnehagelærere, lærere, assistenter, pedagoger, sykepleiere, hjelpepleiere og andre omsorgsarbeidere -- det er disse som bærer
50 velferdsstaten -- ikke NHO.

Den største trusselen mot velferden er nemlig ikke arbeiderne som skaper den. Det er heller ikke flyktninger som kommer hit på grunn av klimaendringer, krig og konflikter -- forhold som Norge har vært med å skape gjennom massiv
55 oljeutvinning og nådeløs bombing av land som Libya og Afghanistan.

Nei, den største trusselen mot velferden er tvert imot skatteflyktningene.

60 Denne våren kom staten skipsrederen Torstein Hagen til unnsetning, da hans cruiseskip Viking Sky fikk problemer utenfor Mørkekysten. Vi stilte opp for ham, men vi kan ikke si at Hagen har gjort det samme for oss. Skipsrederen med en formue på 52 milliarder kroner betalte bare 60.000 kroner i skatt til den norske staten i fjor. Det er skatteflyktninger som han, som bosetter seg i skatteparadis, som truer velferden.

65 Vi trenger strengere statlig kontroll for å stanse skatteflukten. Rødt krever at de

70 aller rikeste skal skatte mest. Det er ikke noe problem å finansiere gratis SFO og skolemat, eller bybanen for den saks skyld, om vi innfører hardere og progressive skatter på arv og formue.

Det skulle faktisk bare mangle.

75 Forskjellene i Norge har nemlig økt helt siden 80-tallet.

Vi kan trygt si at pengene samles hos færre enn før.

80 Useriøse bemanningsbyrå tjener seg rike på å bryte Arbeidsmiljøloven, og velferdsprofitører tapper statskassen for våre skattepenger.

Venstreleder og likestillingsminister Trine Skei Grande har tidligere argumentert for at kommersielle barnehager er bra, fordi dette gir oss flere kvinnelige gründere.

85 For det første er dette feil. Det er nok av mannlige eiere bak de store barnehagekjedene. For det andre er det veldig, veldig mange kvinnelige ansatte i barnehagene. Det er disse vi bør lytte til -- ikke til verken mannlige eller kvinnelige barnehagekapitalister.

90 Jeg tror de ansatte i likhet med meg er lei av at kommersielle aktører tjener seg rike på bekostning av fellesskapet. Dette går utover de som jobber der, og det går utover barna. I Bergen er 70 % av alle barnehagene private, og stadig flere av disse blir kommersielle. Etter valget vil Rødt kreve at byrådet for alvor setter foten ned for barnehageprofitørene.

95 Hvis likestillingsministeren virkelig vil gjøre noe for kvinner, og ikke bare for kapitalister, burde hun lyttet til fagforeningene da de advarte mot liberalisering av Arbeidsmiljøloven og økt bruk av midlertidighet. Tro meg: Er det noe som skaper skjeve maktforhold og grobunn for seksuell trakassering, så er det midlertidige kontrakter der du til enhver tid er prisgitt sjefens velvilje.

100 I tillegg til at makt og rikdom konsentreres gjennom skattelette og frislipp av bemanningsbyrå og velferdsprofitører, fører dagens regjering en aktiv og knallhard politikk for å øke klasseforskjeller.

Et eksempel i rekken av tiltak som skaper fattigdom, finner vi i forslaget om å kutte sykelønnen til 80 % etter et halvt år. Min venn Thorleif Berthelsen (som også går i toget i dag) jobber som personlig assistent. Han er lavtlønnet og
110 arbeider deltid, og han er også kreftpasient -- med en diagnose som svekker arbeidsevnen i mer enn seks måneder. Thorleif stiller seg bak LOs protest mot regjeringens forslag til kutt i sykelønnen, og sier det som det er: «Folk med god lønn og mindre alvorlige diagnoser vil kanskje kunne klare seg med 80 % de siste seks månedene. Men for oss som tjener lite og jobber deltid, vil dette bare gjøre
115 oss fattige, og ikke friske.»

På arbeidernes internasjonale kampdag skal vi kjempe for mer fritid, flere rettigheter og solidaritet på tvers av landegrenser. Samtidig skal vi protestere mot ethvert angrep på den velferden vi skaper sammen hver eneste dag. Salg av
120 Norge er ingen naturlov. Alternativet til høyresidens fortelling er mulig -- alternativet er sosialisme -- og det betyr mer fellesskap og mer solidaritet.

Gratulerer med dagen!

125
Kilde
www.roedt.no

URI
<https://www.virksommeord.no/tale/det-er-vi-som-baerer-velferdsstaten>

130

135

140